

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Stk/5/2021
Identifikačné číslo spisu: 7020200271
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7020200271.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci žalobkyne: S. G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/X E., zastúpená JUDr. Stanislavou Majerovou, advokátkou AK Košice, kpt. Nálepku 15, Košice, proti sťažovateľovi (pôvodne) žalovanému: Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov, Komenského 52, 041 26 Košice, o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sa/15/2020-57 zo dňa 7. júla 2021 takto,

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Žalobkyni p r i z n á v a právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e

I.
Pribeh a výsledky administratívneho konania

1. Okresný úrad Košice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako správny orgán prvého stupňa, rozhodnutím č. OU-KE-OCDPK-2019/043646 zo dňa 15.10.2019 uložil žalobkyni ako prevádzkovateľke motorového vozidla EVČ E. pokutu vo výške 150,- Eur za spáchanie správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 a § 10a ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o diaľničnej známke“), ktorého sa dopustila tým, že dňa 14.02.2018 v čase o 15:51:53 hod. užívala vymedzený úsek cesty D1, 395,9 km, smer PO, vozidlom bez úhrady diaľničnej známky.
2. Rozhodnutím č.: OU-KE-OOP2-2020/009805/HAV zo dňa 29. 01. 2020, žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Košice, odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií zo dňa 15.10.2019 č. OU-KE-OCDPK-2019/043646.
3. K námietke žalobkyne, že povinnosť podľa § 4 ods. 1 zákona o diaľničnej známke si splnila, nakoľko jej dcéra, ktorá v inkriminovaný čas viedla motorové vozidlo, deň predtým uhradila diaľničnú

známku, o čom svedčí potvrdenie o úhrade diaľničnej známky zo dňa 13.02.2018, pričom pri úhrade došlo ku chybe, keď namiesto EČV E., bolo chybné zadané EČV E., teda že chyba v písaní (preklep) by nemala byť dôvodom na vyrubenie pokuty, ako keby diaľničná známka vôbec neexistovala, žalovaný uviedol, že zákon o diaľničnej známke výraz „preklep“ nepozná a správny orgán pri vyvodzovaní deliktuálnej zodpovednosti neskúma dôvody, príčiny, alebo úmysel prevádzkovateľa vozidla, prečo do systému zadal iné ako platné EČV vozidla. Zákonné ustanovenie § 47 ods. 6 Správneho poriadku platí pre rozhodnutia správneho orgánu, nie však pre podania účastníkov konania. Chyby v písaní riešia len formálne nedostatky, nie však vecné nesprávnosti, ktoré sú predmetom tohto konania.

4. K námietke, že úhradou diaľničnej známky aj keď na nesprávne EČV NDS, a. s., nebola spôsobená žiadna škoda, uviedol, že nesprávnym zadaním identifikátorov pri kúpe diaľničnej známky dochádza k situácii, kedy pri prechode kontrolnou bránou diaľničný kontrolný systém automaticky registruje motorové vozidlo ako vozidlo bez úhrady diaľničnej známky. Následne dochádza ku generovaniu rozkazu, fotodokumentácie, prebieha proces spracúvania podkladov, ich zasielanie adresátovi a správne orgánu príslušnému vo veci konať. Nastupuje priestupkové konanie, v prípade podania odporu prechádza vec do správneho konania s potrebným dokazovaním. Štátu takto vznikajú finančné náklady na materiálno - technické zabezpečenie, personálne zdroje a iné náklady prevyšujúce poplatok za úhradu diaľničnej známky. Žalovaný poukázal na § 3 ods. 1 druhá veta Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány sú v prvom rade povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, následne práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinnosti.

5. K namietanému aspektu spravodlivosti administratívneho konania, ktoré zohľadňuje tzv. materiálny znak správneho deliktu, žalovaný uviedol, že za stavu, že konaním žalobkyne boli naplnené znaky skutkovej podstaty správneho deliktu, v zmysle § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke, právne posúdenie veci zo strany prvostupňového správneho orgánu nebolo v rozpore s účelom a zmyslom zákona o diaľničnej známke. Poukázal na povinnosť správnych orgánov postupovať len podľa zákona, a preto nemožno legitímne očakávať, aby v konkrétnom konaní bol porušený princíp legality zakotvený v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Štátny orgán, ktorého postavenie a právomoci sú zákonom určené, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsah svojich zákonných právomocí.

II.

Konanie pred správnym súdom

6. Proti preskúmanému rozhodnutiu podala žalobkyňa v zákonnej lehote správnu žalobu na Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a navrhla toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie. Namietala, že povinnosť podľa § 4 ods. 1 zákona o diaľničnej známke si splnila, nakoľko jej dcéra, ktorá v inkriminovaný čas viedla motorové vozidlo, deň predtým uhradila diaľničnú známku, o čom svedčí potvrdenie o úhrade diaľničnej známky zo dňa 13.02.2018, pričom pri úhrade došlo ku chybe, keď namiesto EČV E., bolo chybné zadané EČV E., teda že chyba v písaní (preklep) by nemala byť dôvodom na vyrubenie pokuty, ako keby diaľničná známka vôbec neexistovala.

7. Krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 29.01.2020, č.: OU-KE-OOP2-2020/009805/HAV a rozhodnutie Okresného úradu Košice, odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií zo dňa 15.10.2019 č. OU-KE-OCDPK-2019/043646 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

8. Krajský súd dospel k záveru, že vo veci konajúce správne orgány pri posudzovaní predmetnej veci sa dôsledne neriadili citovanou právnou úpravou a preto ich rozhodnutia nemožno považovať za zákonné.

9. Podľa krajského súdu správny delikt vo všeobecnosti nemá legálnu definíciu, avšak právna teória ho definuje ako protiprávne konanie zodpovednej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone a s ktorými zákon spája hrozbu sankcií trestnej povahy ukladanej v rámci výkonu verejnej správy. Pri správnom trestaní, pod ktoré možno subsumovať aj vyvodzovanie deliktuálnej zodpovednosti za spáchanie správnych deliktov, je potrebné primerane uplatňovať aj trestnoprávne štandardy, ktorých relevanciu

je možné odvodiť aj z ustanovení SSP. Aj keď v danom prípade zásada *nullum crimen sine lege* neplatí v oblasti správneho trestania absolútne, skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke je určená celkom jednoznačne, a to tak, že pre jej naplnenie je podstatná absencia úhrady diaľničnej známky. Na naplnenie skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu je potrebné, aby subjekt neuhradil poplatok za diaľničnú známku a používal vymedzené úseky ciest, teda nesankcionuje sa nesprávne alebo neúplné zadanie údajov. Takýto výklad by totiž znamenal, že by neexistoval rozdiel medzi osobou, ktorá zaplatila poplatok za diaľničnú známku, ale zadala nesprávne a neúplne údaje a osobou, ktorá za diaľničnú známku nezaplatila vôbec. V danom prípade žalobkyňa predložila listiny, ktoré preukazujú, že diaľničná známka bola zakúpená jej dcérou, ktorá viedla predmetné motorové vozidlo v sporný deň a na uvedenom úseku, úhrada bola realizovaná na EČV E., pričom za nelogické nemožno považovať jej tvrdenie, že pri zadávaní údajov o EČV došlo k chybe nedopatrením, spôsobom, prezentovaným žalobkyňou, keďže skutočne je na klávesniciach číslo 9 umiestnené nad číslom 6. Správne orgány vychádzajúc z argumentácie žalobkyne okrem dotazu na NDS, a. s. Bratislava v súvislosti s úhradou realizovanou konkrétnou kartou z konkrétneho účtu nevykonali žiadne iné dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že by žalobkyňa vlastnila dve autá a tieto užívala na jednu diaľničnú známku, resp. že by existovalo vozidlo, ktorému bolo pridelené EČV E., ktoré by mohlo predmetný úsek cesty využívať. Krajský súd zastáva názor, že v konaní nebolo dostatočným spôsobom preukázané, že by si žalobkyňa uhradzovaciu aj zabezpečovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 2 zákona nesplnila, teda že naplnila skutkovú podstatu predmetného správneho deliktu.

10. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na závery Najvyššieho súdu SR, obsiahnuté v jeho rozsudku zo dňa 25. marca 2020, sp. zn. 3Asan/34/2019, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 30/2021, z ktorého vyplýva, že: „Pri vyvodzovaní deliktualnej zodpovednosti v zmysle zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 10a ods. 1) je potrebné zvážiť všetky skutkové okolnosti danej veci, a to spravidla aj tie, ktoré sa týkajú správnosti poskytnutého evidenčného čísla vozidla, avšak pri ich posudzovaní treba zvoliť materiálny prístup. Zrejma nesprávnosť, ako napr. drobný preklep pri zadaní evidenčného čísla vozidla (v nepatrnej časti, akou je napr. jedna číslica alebo písmeno), ktorá však z faktického hľadiska nemá za následok vznik škody v podobe neobdržania úhrady za vozidlo, ktoré reálne využíva diaľnicu, nemôže byť sama o sebe predpokladom pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu.

...Chráneným záujmom predmetného správneho deliktu je ekonomický záujem Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. za užívanie vymedzených úsekov ciest. Zo skutkového stavu vyplýva, že tento záujem konaním žalobkyne nebol porušený. Pri hodnotení správnych deliktov, ktoré sú hraničné, je žiaduce brať do úvahy aj materiálnu nebezpečnosť konania, aby príliš formalistická aplikácia nebola nespravodlivá a neprímeraná. Je preukázané, že konanie žalobkyne nebolo materiálne nebezpečné kvôli zaplateniu poplatku za užívanie vymedzených úsekov ciest. Na dôvažok možno dať do pozornosti aj nespochybniteľnú vôľu žalobkyne splniť si povinnosť úhrady diaľničnej známky, pričom taktiež treba v súvislosti s chybne zadaným EČV poukázať na skutočnosť, že nakoľko chybná bola len jediná, a to konkrétne posledná číslica v EČV, ide o zrejmu nesprávnosť, ktorá s vysokou pravdepodobnosťou nebola spôsobená úmyselne.“

11. Krajský súd konštatoval, že aj keď posudzované konanie žalobkyne napĺňa formálne skutkovú podstatu správneho deliktu prevádzkovateľa motorového vozidla podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke, je treba mať na zreteli i jeho materiálnu stránku, t. j., či ide o také konanie, ktoré je spoločensky neprijateľné. Ak by žalovaný správny orgán dospel k záveru, že konaním žalobcu nedošlo k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu spoločnosti, na prejednanie tohto správneho deliktu by podľa názoru správneho súdu bolo postačujúce jeho prejednanie podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch. Skúmanie materiálneho znaku deliktu je podstatným v takých hraničných prípadoch, kedy jeho neposudzovanie v tomto zmysle by viedlo k prílišnému formalizmu a k postihovaniu nepatrných porušení právnych povinností. Tým, by nebol naplnený účel správneho trestania a dochádzalo by aj k znižovaniu autority správnych orgánov. Vychádzajúc z uvedeného považoval správny súd argumentáciu žalovaného obsiahnutú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia za nedostatočnú.

12. Krajský súd uviedol, že zvážil všetky uvedené skutočnosti a na ich základe podľa § 191 ods. 1 písm. e/ SSP preskúmané rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa pre nedostatočne zistený skutkový stav veci jednomyselne (§ 139 ods. 4 SSP) zrušil a vec vrátil

žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom je žalovaný viazaný právnym názorom správneho súdu (§ 191 ods. 6 SSP).

13. Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude podrobne sa zaoberať argumentáciou žalobkyne v administratívnom i súdnom konaní, doplniť dokazovanie v naznačenom smere a následne, rešpektujúc materiálny znak pri posudzovaní predmetného správneho deliktu v súlade s právnym názorom správneho kasačného súdu, v prípade jednoznačného preukázania deliktuálnej zodpovednosti žalobkyne v už uvedených súvislostiach vydať rozhodnutie a toto odôvodniť v súlade s požiadavkami ustanovenia § 47 ods. 3 Správneho poriadku.

III.

Kasačná sťažnosť, stanoviská

A/

14. Žalovaný (sťažovateľ) podal proti rozsudku v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

Sťažovateľ najmä uviedol, že:

- nesúhlasí s názorom krajského súdu, že pri kúpe diaľničnej známky došlo „len k nesprávnemu zadaniu EČV, kde namiesto E., dcéra žalobkyne uviedla nesprávne EČV E., pričom ku chybe došlo k preklepom na numerickej klávesnici, kde sa číslo 9 nachádza nad číslom 6“. Uvedené podľa názoru sťažovateľa nemá oporu v zákone a je úplnou samozrejmosťou, že na každej klávesnici je číslo 9 nad číslom 6.

- krajskému súdu vytkol že prijal námietky žalobkyne bez toho, aby sa zaoberal výstižnou argumentáciou žalovaného.

- nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, že „ak by žalovaný dospel k záveru, že konaním žalobkyne nedošlo k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu spoločnosti, na prejednanie tohto správneho deliktu by podľa súdu bolo postačujúce jeho prejednanie podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch, nakoľko zákon o diaľničnej známke jasne zadefinoval, že za porušenie povinnosti uvedených v § 4 ods. 2 zákona o diaľničnej známke sa „uloží“ pokuta v rozmedzí od 150 do 500 Eur“.

15. Sťažovateľ navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

B/

16. Žalobkyňa sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila tak, že navrhla ako nedôvodnú kasačnú sťažnosť zamietnuť. Nesúhlas s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu podľa žalobkyne nie je dostatočným dôvodom pre podanie kasačnej sťažnosti a nespadá pod žiaden z dôvodov podľa § 440 ods. 1 SSP. S dôvodmi krajského súdu sa v plnom rozsahu stotožnila.

IV.

Citácie dotknutých právnych predpisov

Podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov správneho deliktu sa dopustí ten, kto ako prevádzkovateľ vozidla poruší povinnosť podľa § 4 ods. 2.

Za správny delikt podľa odseku 1 sa uloží pokuta od 150 eur do 500 eur (ods. 2).

Podľa § 4 ods. 2 zákona o diaľničnej známke prevádzkovateľ vozidla je povinný zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom alebo jazdnou súpravou bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky.

V.

Právne závery kasačného súdu

17. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote, včas (§ 443 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju postupom podľa § 461 SSP zamietol.

18. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. apríla 2022 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

19. Kasačný súd poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci ako je vec sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 3Asan/34/2019 zo dňa 25.03.2020, ktorým zmenil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/51/2018-34 zo dňa 28.05.2019 tak, že rozhodnutie žalovaného č. OU-PO-OOP2-2018/011949-002/LIS zo dňa 04.04.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Skutkové okolnosti v uvedenej veci sú obdobné ako v súdnej veci, ktorá sa týka uloženia pokuty vo výške 150,- Eur za správny delikt podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke, nakoľko sťažovateľ v presne určenom čase a mieste užíval vymedzený úsek cesty diaľnice vozidlom bez úhrady diaľničnej známky, pričom obrana sťažovateľa spočívala v tom, že došlo k zadaniu nesprávneho EČV pri kúpe diaľničnej známky.

20. Kasačný súd preto v zmysle § 464 ods. 1 SSP poukazuje na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Asan/34/2019 zo dňa 25.03.2020, (publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 30/2021) a cituje z neho nasledovne:

15. „Ako primárny problém možno vnímať, že žalobkyňa si nesprávne zakúpila diaľničnú známku na vozidlo EČV W..., pričom mala úmysel si diaľničnú známku zakúpiť na svoje vozidlo EČV W.. Pre správne posúdenie veci je potrebné vysporiadať sa s otázkou, či svojim konaním naplnila skutkovú podstatu § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. a či je možné oprieť sa pri vyvodzovaní administratívno-právnej zodpovednosti aj o VOP.

16. Skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. znie: „Správneho deliktu sa dopustí ten, kto ako prevádzkovateľ vozidla poruší povinnosť podľa § 4 ods. 2“. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona: „Prevádzkovateľ vozidla je povinný zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom alebo jazdnou súpravou bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky“. Skutkovú podstatu správneho deliktu teda upravuje § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., pričom jej objektívna stránka je vyjadrená v § 4 ods. 2. Podstatou, ku ktorej smeruje objektívna stránka je, aby prevádzkovateľ vozidla pri užívaní vymedzeného úseku ciest, uhradil diaľničnú známku. Jej súčasťou však nie je povinnosť týkajúca sa kvalifikovaného poskytnutia EČV. To znamená, že zákon č. 488/2013 Z. z. sankcionuje resp. považuje za správny delikt také omisívne konanie, akým je neuhradenie diaľničnej známky prevádzkovateľom vozidla pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom a teda nie nesprávne zadanie údajov (napr. EČV) o vozidle. Z obsahu listinných dôkazov má kasačný súd za preukázané, že žalobkyňa uhradila poplatok 50,- euro za ročnú diaľničnú známku dňa 12.2.2016, platnú od 12.2.2016 do 31.1.2017, pričom doklad o zaplatení č. 00483 a potvrdenie o úhrade diaľničnej známky č.1610719169 sa nachádzajú v spise.

17. Krajský súd aj žalovaný odôvodňovali správne uloženie pokuty tým, že žalobkyňa svojim konaním naplnila skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., čo mali za preukázané záznamom č. 336436 s dátumom vyhotovenia 16.02.2016 o 02:25:59 hod. Národnou diaľničnou spoločnosťou a.s. Žalovaný svoje rozhodnutie založil na tom, že za správne a úplné zadanie údajov spojených s úhradou diaľničnej známky zodpovedá kupujúci (prevádzkovateľ, vodič) aj s odvolaním sa na usmernenie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Zákon č. 488/2013 Z. z. však v § 10a ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 formuluje skutkovú podstatu správneho deliktu tým spôsobom, že pre jej naplnenie je potrebné užívať vymedzené úseky ciest vozidlom bez

úhrady diaľničnej známky. Ťažiskom skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. je povinnosť prevádzkovateľa vozidla zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky. Ako už bolo uvedené vyššie, na naplnenie predmetnej skutkovej podstaty je potrebné, aby subjekt neuhradil poplatok za diaľničnú známku a používal vymedzené úseky ciest, teda nesankcionuje sa nesprávne alebo neúplné zadanie údajov. Takýto výklad by totiž znamenal, že by neexistoval rozdiel medzi osobou, ktorá zaplatila poplatok za diaľničnú známku ale zadala nesprávne a neúplne údaje a osobou, ktorá za diaľničnú známku nezaplatila vôbec. V danom prípade žalobkyňa predložila dostatok listín ktoré preukazujú, že za diaľničnú známku zaplatila a neužívala dve autá na jednu diaľničnú známku, preto kasačný súd považuje za preukázané, že si uhradzovaciu aj zabezpečovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. splnila, teda nenaplnila skutkovú podstatu predmetného správneho deliktu.

18. Správny delikt vo všeobecnosti nemá legálnu definíciu, avšak právna teória ho definuje ako protiprávne konanie zodpovednej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone a s ktorými zákon spája hrozbu sankcií trestnej povahy ukladanej v rámci výkonu verejnej správy. Pri správnom trestaní, pod ktoré možno subsumovať aj vyvodzovanie deliktuálnej zodpovednosti za spáchanie správnych deliktov, je potrebné primerane uplatňovať aj trestnoprávne štandardy, ktorých relevanciu je možné odvodiť aj z ustanovení S.s.p., kedy zákonodarca v § 195 ustanovil výnimku z obmedzenia rozsahu súdneho prieskumu tak, že „Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak (...) c) ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie, d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania (...)“. V danom prípade je potrebné prihliadať na východiskovú trestnoprávnu zásadu nullum crimen sine lege. Táto zásada sama o sebe vyplýva už z čl. 49 Ústavy SR, pričom v tomto je formulovaná s akcentom na trestné právo. Hoci ju v našich právnych predpisoch nemožno nájsť explicitne vyjadrenú aj s akcentom na oblasť správneho trestania, možno sa na ňu odvolávať per analogiam a to jednak s ohľadom na jej vymedzenie na úrovni Ústavy SR a taktiež v kontexte judikatúry Ústavného súdu SR (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 476/2016 zo dňa 17.01.2018) a Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci s poukazom na judikatúru kasačného súdu možno vo všeobecnosti konštatovať, že zásada nullum crimen sine lege neplatí v oblasti správneho trestania absolútne (s akcentom na jej integrálnu zložku nullum crimen sine lege certa), keďže v Slovenskej republike je možné postihovať za správne delikty aj na právnom základe tzv. generálnej klauzuly (napr. oblasť hospodárskej súťaže), v danom prípade je však skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. určená celkom jednoznačne a to tak, že pre jej naplnenie je podstatná absencia úhrady diaľničnej známky. Kasačný súd tak vychádzajúc zo spisového materiálu konštatuje, že žalobkyňa preukázateľne realizovala úhradu diaľničnej známky a teda nenaplnila objektívnu stránku skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. Z uvedeného dôvodu je potrebné vec odložiť podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 488/2013 Z. z.

19. Pre komplexnosť možno uviesť, že chráneným záujmom predmetného správneho deliktu je ekonomický záujem Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. za užívanie vymedzených úsekov ciest. Zo skutkového stavu vyplýva, že tento záujem konaním žalobkyne nebol porušený. Pri hodnotení správnych deliktov, ktoré sú hraničné, je žiaduce brať do úvahy aj materiálnu nebezpečnosť konania, aby príliš formalistická aplikácia nebola nespravodlivá a neprimeraná. Je preukázané, že konanie žalobkyne nebolo materiálne nebezpečné kvôli zaplateniu poplatku za užívanie vymedzených úsekov ciest. Na dôvažok možno dať do pozornosti aj nespochybniteľnú vôľu žalobkyne splniť si povinnosť úhrady diaľničnej známky, pričom taktiež treba v súvislosti s chybným zadávaním EČV poukázať na skutočnosť, že nakoľko chybná bola len jediná a to konkrétne posledná číslica v EČV, ide o zrejmu nesprávnosť, ktorá s vysokou pravdepodobnosťou nebola spôsobená úmyselne.

20. Správny delikt vo všeobecnosti nemá legálnu definíciu, avšak právna teória ho definuje ako protiprávne konanie zodpovednej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone a s ktorými zákon spája hrozbu sankcií trestnej povahy ukladanej v rámci výkonu verejnej správy. Pri správnom trestaní, pod ktoré možno subsumovať aj vyvodzovanie deliktuálnej zodpovednosti za spáchanie správnych deliktov, je potrebné primerane uplatňovať aj trestnoprávne štandardy, ktorých relevanciu je možné odvodiť aj z ustanovení S.s.p., kedy zákonodarca v § 195 ustanovil výnimku z obmedzenia rozsahu súdneho prieskumu tak, že „Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak (...) c) ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je

potrebné použiť na správne trestanie, d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania (...).“ V danom prípade je potrebné prihliadať na východiskovú trestnoprávnú zásadu nullum crimen sine lege. Táto zásada sama o sebe vyplýva už z čl. 49 Ústavy SR, pričom v tomto je formulovaná s akcentom na trestné právo. Hoci ju v našich právnych predpisoch nemožno nájsť explicitne vyjadrenú aj s akcentom na oblasť správneho trestania, možno sa na ňu odvolávať per analogiam a to jednak s ohľadom na jej vymedzenie na úrovni Ústavy SR a taktiež v kontexte judikatúry Ústavného súdu SR (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 476/2016 zo dňa 17.01.2018) a Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci s poukazom na judikatúru kasačného súdu možno vo všeobecnosti konštatovať, že zásada nullum crimen sine lege neplatí v oblasti správneho trestania absolútne (s akcentom na jej integrálnu zložku nullum crimen sine lege certa), keďže v Slovenskej republike je možné postihovať za správne delikty aj na právnom základe tzv. generálnej klauzuly (napr. oblasť hospodárskej súťaže), v danom prípade je však skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. určená celkom jednoznačne a to tak, že pre jej naplnenie je podstatná absencia úhrady diaľničnej známky. Kasačný súd tak vychádzajúc zo spisového materiálu konštatuje, že žalobkyňa preukázateľne realizovala úhradu diaľničnej známky a teda nenaplnila objektívnu stránku skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. Z uvedeného dôvodu je potrebné vec odložiť podľa § 12 ods. 1 písm. b/ zákona č. 488/2013 Z. z.

21. Argumentácia, hoci aj podporná, povinnosťou ustanovenou vo VOP v rovine verejnoprávnej a teda na účely vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti, tak podľa názoru kasačného súdu nemôže v danom prípade obstať. Na jednej strane nemožno poprieť racionálny význam zavedenia takejto povinnosti kontroly a prípadnej opravy poskytnutých údajov, avšak v každom jednotlivom prípade treba prihliadať aj na konkrétne skutkové okolnosti a s tým spojenú relevanciu takejto opravy a prípadné následky, ktoré by nastali ak by oprava vykonaná nebola. Iniciovanie opravy by malo význam vtedy, ak by nastala situácia, že by existovalo vozidlo s chybným zadávaným EČV t. j. W., v čoho dôsledku by sa toto mohlo pohybovať po diaľniciach. Uvedené by v tomto prípade bolo na škodu žalobkyne, keďže by v dôsledku svojej nerozvážnosti v podstate uhradila diaľničnú známku pre prevádzkovateľa cudzieho vozidla. Táto skutočnosť by samozrejme mala z materiálneho hľadiska vplyv aj na naplnenie skutkovej podstaty podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., nakoľko zjednodušene povedané - v tomto prípade by síce došlo k úhrade, ale pre iné vozidlo, ktoré by mohlo byť využívané na diaľnici a teda žalobkyňa by za takýchto skutkových okolností naozaj nespĺnila povinnosť úhrady pre svoje vozidlo, s ktorým sa pohybovala na diaľnici. Zo spisového materiálu však vyplýva, že vozidlo s uvedeným chybným EČV ani neexistuje, v čoho dôsledku je zrejme, že v rozhodnom čase nejazdilo takéto vozidlo po diaľniciach, čo v danom prípade z materiálneho hľadiska znižuje závažnosť resp. bezpodmienečnú relevanciu iniciovania opravy. Orgány aplikujúce právo musia pri svojej činnosti postupovať tak, aby interpretačné a aplikačné problémy riešili s maximálnou mierou racionality. Právny normatívny systém totiž predstavuje iba jeden zo spôsobov riešenia spoločenských konfliktov, ktorý nie je možné od iných systémov celkom oddeliť (a nebolo by to ani zmysluplné) a preto tak pri myšlienkových postupoch v oblasti práva nie je možné abstrahovať od všeobecne platných pravidiel a predstáv.

22. Generalizujúc vyššie uvedené možno konštatovať, že pri vyvodzovaní deliktuálnej zodpovednosti podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. je potrebné zvážiť všetky skutkové okolnosti a to spravidla aj tie, ktoré sa týkajú správnosti poskytnutého EČV, avšak pri ich posudzovaní treba zvoliť materiálny prístup. Zrejma nesprávnosť, ako napr. drobný preklep pri zadaní EČV (v nepatrnej časti, akou je napr. jedna číslica alebo písmeno), ktorá však z faktického hľadiska nemá za následok vznik škody v podobe neobdržania úhrady za vozidlo, ktoré reálne využíva diaľnicu, nemôže byť sama o sebe predpokladom pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. V prejednávanej veci preto žalobkyňa nenaplnila skutkovú podstatu správneho deliktu, nakoľko hoci v dôsledku zrejmej nesprávnosti pri zadaní EČV, kedy bola chybná len jediná číslica, zakúpila diaľničnú známku pre iné vozidlo, toto podľa výsledkov lustrácie ani neexistuje a teda štátu resp. správcomi výberu úhrad fakticky nevznikla škoda. Pokiaľ teda vozidlo s chybným EČV neexistuje a teda logicky nemôže využívať diaľnicu, možno konštatovať, že žalobkyňa si splnila povinnosť úhrady pre vozidlo, ktoré diaľnicu reálne využíva a teda v dobrej viere mohla využívať svoje vozidlo so správnym EČV (líšiacim sa len v jedinej číslici) na diaľnici v domnení, že má naň zakúpenú diaľničnú známku.

21. Na základe zistenia, že ide o obdobnú vec, ktorá spočívala na rovnakom skutkovom základe, keď sťažovateľka bola sankcionovaná za správny delikt podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke za to, že mala užívať vymedzený úsek cesty diaľnice vozidlom bez úhrady diaľničnej známky, pričom jej obrana bola rovnaká ako v prípade vyššie, teda, že pri kúpe diaľničnej známky došlo k zadaniu nesprávneho EČV, ktoré sa v teraz súdenom prípade líšilo v dvoch numerických znakoch týkajúcich sa toho istého čísla, keď namiesto čísel XXX uviedla čísla XXX, nevidel kasačný súd dôvod odkloniť sa od právnych názorov najvyššieho súdu vyslovených v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Asan/34/2019 zo dňa 25.03.2020. Pričom kasačný súd považuje za dôležité upriamiť pozornosť na závery uvedeného rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že pri vyvodzovaní deliktuálnej zodpovednosti v zmysle zákona o diaľničnej známke (§ 10a ods. 1) je potrebné zvážiť všetky skutkové okolnosti danej veci, a to spravidla aj tie, ktoré sa týkajú správnosti poskytnutého evidenčného čísla vozidla, avšak pri ich posudzovaní treba zvoliť materiálny prístup. Zrejma nesprávnosť, ako napr. drobný preklep pri zadaní evidenčného čísla vozidla (v nepatrnej časti, akou je napr. jedna číslica alebo písmeno), ktorá však z faktického hľadiska nemá za následok vznik škody v podobe neobdržania úhrady za vozidlo, ktoré reálne využíva diaľnicu, nemôže byť sama o sebe predpokladom pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu.

22. Kasačný súd uzavrel, že žalobkyňa nemohla nenaplniť skutkovú podstatu správneho deliktu, nakoľko hoci v dôsledku zrejmej nesprávnosti pri zadaní EČV, keď pri kúpe diaľničnej známky došlo k zadaniu nesprávneho EČV, ktoré sa líšilo v dvoch numerických znakoch týkajúcich sa toho istého čísla, keď namiesto čísel XXX uviedla čísla XXX, teda namiesto čísel XX uviedla v EVČ čísla XX, zakúpila diaľničnú známku pre iné vozidlo, toto podľa výsledkov lustrácie ani neexistuje a teda štátu resp. správcovi výberu úhrad fakticky nevznikla škoda. Pokiaľ teda vozidlo s chybným zadávaným EČV neexistuje a teda logicky nemôže využívať diaľnicu, možno konštatovať, že žalobkyňa si splnila povinnosť úhrady pre vozidlo, ktoré diaľnicu reálne využíva a teda v dobrej viere mohla využívať svoje vozidlo so správnym EČV (líšiacim sa len v dvoch rovnakých čísliciach) na diaľnici v domnení, že má naň zakúpenú diaľničnú známku.

23. Na základe uvedených zistení a úvah kasačný súd nepovažuje sťažnostné body kasačnej sťažnosti za opodstatnené a preto rozhodol podľa § 461 SSP o zamietnutí kasačnej sťažnosti.

24. K námietke sťažovateľa a vo vzťahu k neprávny záverom krajského súdu o možnosti aplikácie ustanovenia § 11 ods. 3 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch síce (ďalej len ZoP), kasačný súd uvádza, že sa nestotožňuje s názorom krajského súdu vyjadreným v bode 59 rozsudku, že „ak by žalovaný dospel k záveru, že konaním žalobkyne nedošlo k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu spoločnosti, na prejednanie tohto správneho deliktu by podľa súdu bolo postačujúce jeho prejednanie podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch“. Ustanovenie § 11 ods. 3 ZoP umožňuje od uloženia sankcie v rozhodnutí o priestupku upustiť, pokiaľ k náprave páchatel'a postačí samotné prejednanie priestupku, so sťažovateľom je však možné súhlasiť, že upustiť od uloženia sankcie za priestupok podľa § 11 ods. 3 ZoP možno len vtedy, ak to ZoP alebo osobitný zákon (v danom prípade zákon o diaľničnej známke) v príslušných sankčných ustanoveniach zo zákona nevyklučuje, tzn. ak zákon stanovuje fakultatívnu sankciu. Tým, že v ustanovení § 10a ods. 2 zákona o diaľničnej známke je výslovne uvedené, že za správny delikt podľa odseku 1 sa uloží pokuta od 150 eur do 500 eur a nie je ustanovená možnosť vyjadrením „môže uložiť“, upustenie od uloženia sankcie podľa § 11 ods. 3 ZoP by neprichádzalo do úvahy.

25. V danom prípade, však kasačný súd v bode 24 tohto rozsudku uvádza, že zrejma nesprávnosť, ako napr. drobný preklep pri zadaní evidenčného čísla vozidla (v nepatrnej časti, akou je napr. jedna číslica alebo písmeno), ktorá však z faktického hľadiska nemá za následok vznik škody v podobe neobdržania úhrady za vozidlo, ktoré reálne využíva diaľnicu, nemôže byť sama o sebe predpokladom pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu. Teda ak k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu nedôjde, ani úvahy o upustení od potrestania nie sú na mieste.

26. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnej žalobkyni voči sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady bude rozhodnuté v zmysle § 175 ods. 2 SSP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.